

BIULETYN INFORMACYJNY

Wydział II – Nauk Biologicznych

Polska Akademia Nauk

Luty 2009 Nr 1 (6) Rok II

W tym wydaniu:

Nagrody Wydziału	1
Statek.....	2
Hilary Koprowski.....	4
Placówki Wydziału.....	5
Komitety.....	6
Nagrodzona praca	7
Wkrótce - Kalendarium	8

Doc. dr hab. Jarosław Stolarski – laureat nagrody Wydziału w 2008 roku.
Fot. M. Mlekicki

Doc. dr hab. Jarosław Stolarski z Instytutu Paleobiologii im. Romana Kozłowskiego PAN – laureat nagrody indywidualnej Wydziału w 2008 roku za wybitne odkrycie badawcze opublikowane w pracy pt: „A Cretaceous scleractinian coral with a calcitic skeleton”.
Stolarski J, Meibom A, Przeniosło R, Mazur M. *Science*, 2007 Oct 5;318(5847):92-4.
<http://www.sciencemag.org/cgi/content/abstract/318/5847/92>
<http://www.paleo.pan.pl/people/Stolarski/Stolarski.htm>

Nagrody Wydziału w 2008 roku

Joanna Gaczyńska

W dniu 17 grudnia 2008 roku, gościnnie w Instytucie Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów osobom nagrodzonym i wyróżnionym nagrodami i wyróżnieniami naukowymi Wydziału w 2008 roku. W uroczystości uczestniczyli laureaci nagród i wyróżnień Wydziału, władze Wydziału, władze Instytutu Nenckiego, członkowie Komisji Nagród Wydziału oraz zaproszeni goście, dyrektorzy placówek Wydziału oraz dziennikarze.

Dyplomy osobom nagrodzonym i wyróżnionym wręczył Przewodniczący Wydziału prof. Andrzej B. Legocki. Informacje o laureatach i nagrodzonych pracach przekazał prof. Wiesław Bogdanowicz, Zastępca Przewodniczącego Wydziału.

Prof. Legocki wręcza dyplom doc. Jarosławowi Stolarskiemu. Fot. M. Mlekicki

Prof. Legocki wręczył również dyplomy i medale laureatom konkursu o nagrody Polskiej Akademii Nauk i Rosyjskiej Akademii Nauk z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN,

tym osobom, które nie mogły odebrać dyplomów w czasie Dni Nauki Polskiej w Moskwie. Byli to: prof. Hanna Strzelecka-Gołaszewska i dr Natalia Kulikowa. W imieniu prof. Renaty Dąbrowskiej, zmarłej w dniu 3 października 2008, dyplom i medal odbierał mąż pani profesor Jan Dąbrowski.

Prof. Legocki wręcza dyplom panu Janowi Dąbrowskiemu. Fot. M. Mlekicki

Po tej części uroczystości osoby nagrodzone i wyróżnione nagrodami Wydziału przedstawiły krótkie prezentacje swoich osiągnięć.

Doc. dr hab. Jarosław Stolarski – nagroda indywidualna Wydziału – mówił o swoich badaniach dotyczących koralowców oraz o artykule pt. „Cretaceous scleractinian coral with a calcitic skeleton”, który ukazał się na łamach prestiżowego tygodnika *Science*.

Dr Maciej Połuszny z wyróżnionego zespołu prof. Jacka Goszczyńskiego z Muzeum i Instytutu Zoologii PAN przedstawił informację o badaniach dwóch sympatrycznych gatunków kun - kuny domowej i leśnej.

Nagrody Prezesa Rady Ministrów za 2008 rok wręczone

W dniu 5 lutego 2009 roku Prezes Rady Ministrów Donald Tusk wręczył nagrody za wyróżnione rozprawy doktorskie i habilitacyjne oraz za działalność naukową za rok 2008.

Wśród laureatów: prof. dr hab. Andrzej Jerzmanowski, czł. koresp. PAN (nagroda za wybitne osiągnięcie naukowe).

Prof. Andrzej Jerzmanowski otrzymuje dyplom od Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska
Fot. <http://www.kprm.gov.pl>

Laureatami nagród Prezesa RM za wybitny dorobek naukowy zostali: prof. dr hab. Andrzej Białas z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz prof. dr hab. Gerard Labuda z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Za rozprawy doktorskie nagrody otrzymali: dr Marcin Balcerzak i dr Marcin Śliwa z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN oraz dr Jacek Król z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN. (JG)

Więcej informacji oraz galeria zdjęć na stronie:
<http://www.kprm.gov.pl/s.php?id=2974>

Nagrody Wydziału w 2008 roku – ciąg dalszy

Prof. dr hab. Piotr Stępień mówił o nagrodzonym cyklu publikacji dotyczących przemian RNA w mitochondriach drożdży i człowieka – wyróżnienie dla zespołu z Instytutu Genetyki i Biotechnologii Uniwersytetu Warszawskiego w składzie: prof. dr hab. Piotr Stępień, prof. dr hab. Ewa Bartnik, dr Paweł Golik i dr Aleksandra Dmochowska za cykl 15 publikacji dotyczących biologii molekularnej mitochondriów, o łącznym IF 55,

Prof. Piotr Stępień
Fot. M. Mlekicki

Prof. dr hab. Bożena Kamińska mówiła o wyróżnionych badaniach mechanizmu atogenezy złośliwych guzów mózgu – glejaków oraz o odkryciu nowego mechanizmu regulującego inwazyjność komórek nowotworowych.

Prof. Bożena Kamińska
Fot. M. Mlekicki

Było to wyróżnienie dla zespołu z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Marceliego Nenckiego PAN w składzie: prof. dr hab. Bożena Kamińska, dr Aleksandra Wesołowska, dr Marcin Śliwa, dr Małgorzata Zawadzka, dr Agata Żupańska, mgr Konrad Gabrusewicz, mgr Aneta Kwiatkowska, dr Iwona Ciechomska, dr Aleksandra Ellert-Miklaszewska, dr Kinga Szydłowska,

mgr Alicja Adach i dr Magdalena Dziembowska za cykl prac pt. "Molekularne mechanizmy regulacji inwazyjności i żywotności komórek nowotworowych".

Doc. dr hab. Halina Bednarek-Ochyra z Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera PAN zaprezentowała wyróżnioną publikację pt. "A taxonomic monograph of the moss genus *Codriophorus* P. Beauv. (Grimmiaceae)". Instytut Botaniki im. W Szafera PAN, Kraków 2006.

Doc. dr hab. Halina Bednarek-Ochyra
Fot. M. Mlekicki

Uroczystość ta była również okazją do rozmowy i wymiany poglądów, ale przede wszystkim była to możliwość złożenia życzeń z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2009.

Fot. M. Mlekicki

Informacje o nagrodzonych pracach będziemy przedstawiać w kolejnych wydaniach Biuletynu.

W tym wydaniu Biuletynu prezentujemy Państwu nagrodzoną pracę doc. Jarosława Stolarskiego z Instytutu Paleobiologii im. Romana Kozłowskiego PAN – więcej na stronie 7 Biuletynu.

Statek dla polarników

List otwarty prof. Stanisława Rakusy-Suszczewskiego

Warszawa 16.01.2009.

Przewodniczący Wydziału II
Prof. dr Andrzej Legocki

Dotyczy: budowy statku badawczo-transportowego.

Wielce Szanowny Panie Profesorze,

Jak wiadomo Oceanologia to kierunek nauki inspirujący rozwój wielu dyscyplin od badań molekularnych, biologicznych przez wszelkie odmiany badań środowiskowych, geologicznych, geofizycznych, poszukiwawczych etc. z wykorzystaniem najnowszych technologii badań morskich i podwodnych. Ten kierunek świadczy o rozwoju kraju i jego możliwościach. Polska, która ma 500 km wybrzeża, powinna mieć statek badawczy z prawdziwego zdarzenia by być widoczna na morzach Europy i Świata. Rozumiano to już w latach 20-dwudziestego wieku.

Przykład współczesnym jest Hiszpania. W połowie lat 80-tych pomagaliśmy zbudować Hiszpanii stację Juan Carlos I w Antarktyce, Hiszpanie uczestniczyli w wyprawach na statek r/v Profesor Siedlecki. Dwa lata później zbudowali własny statek badawczy m/s. Hespides i stali się jednym z liderów badań w Europie, ich statki też łowią w Antarktyce a Polacy u nich pracują.

Badania oceanologiczne prowadzone są w Polsce głównie na Bałtyku (MIR-IMGW, MW, AM) w Arktyce (IO PAN) na stacji im S. Siedleckiego PAN (IG PAN) i w Antarktyce na stacji H. Arctowskiego (ZBA PAN) – stację tę założyliśmy w roku 1977. Znam statki USA, Niemiec, Japonii, Peru, ZSRR i Rosji na których pracowałem. Kierowałem wyprawami na statek r/v. Profesor Siedlecki. Mamy również działkę na Pacyfiku, która powinna być w sferze naszych zainteresowań naukowych z perspektywą na korzyści ekonomiczne w przyszłości, to samo dotyczy Antarktyki (gaz, ropa, zasoby żywe - to nie jest nierealne). Pragnę zwrócić uwagę jeszcze na sprawy aktualne, limity połowów ryb można negocjować jak się ma własne wyniki ocen zasobów (np. dorsza) a obecny statek MIR-u ma z tym problemy. Sprawa „północnej rury gazowej” wymaga własnych pomiarów i badań by używać je z sensem w negocjacjach, a do tego też potrzebna jest jednostka badawcza.

Blisko 15 lat transportu z Polski na Antarktydę zapewniały nam statki rosyjskie za co płacimy coraz więcej (300 000 EUR w tym roku - 2008). Nasza stacja zależy od tej współpracy, która zmienia się wraz z nastrojami politycznymi. Stacja w Hornsundzie i pozostałe stacje polskie na Spitzbergenie również mają problemy z transportem.

Należy zbudować w niedalekiej przyszłości statek własny, który powinien pełnić dwie funkcje - badawczą i transportową. Poparcie władz PAN, Prezydium PAN (wystąpienie prof. dr. L. Kuźnickiego), Ministrów, zainteresowanie stoczni - uzyskiwałem wielokrotnie i nic. Ludzie na szczytach władzy powinni słuchać argumentów z wizją i podejmować decyzje z perspektywą, jak to się lansuje.

Do czego ma służyć statek badawczo-transportowy:

Statek ma służyć do: badań naukowych oceanobiologicznych, biologiczno-rybackich geologicznych, geofizycznych geograficznych po drodze do lub w rejonie docelowym w trakcie transportu z Polski do Antarktyki, lub Arktyki. W zasięgu tych głównych tras są rejon badań Bałtyku, Atlantyku z jego Południowym i Północnym rejonem. Działka na Pacyfiku musi być w sferze naszych zainteresowań z perspektywą korzyści ekonomicznych. Statek dzięki swoim możliwościom transportowym: dźwigi, ładownia, paliwo, miejsce dla ludzi; może również odpłatnie wykonywać usługi międzynarodowe w ramach współpracy zarówno w Antarktyce jak i Arktyce. Jest zapotrzebowanie na taki statek w tym od: Czech, Ukrainy, Poł. Korei, Hiszpanii, Bułgarii, Estoni posiadających lub budujących stacje naukowe w obu rejonach polarnych. Wtedy jest realna współpraca. Statek powinien mieć statut jednostki państwowej i kiedy trzeba pełnić funkcje reprezentacyjne.

Koszty utrzymania takiej jednostki na rok 2008.

Według wycen specjalisty konstruktora któremu zleciłem zrobienie projektu, **koszty** budowy wynoszą **69.475 mln PLN** koszty utrzymania rocznie **9.6 mln PLN** z czego (1.2 mln PLN rocznie - wnosi Zakład Biologii Antarktyki PAN - 100 dni rejsu do stacji Arctowskiego, 0.5 mln PLN wnosi IG PAN - 30 dni rejsu do stacji Siedleckiego, 0.5 mln PLN lub więcej wnoszone jest przez innych użytkowników, resztę płaci MNiSW. Statek to więcej niż instytut a kapitan to więcej niż dyrektor, bo odpowiada za życie ludzi i sprzęt.

Najważniejsze jest zarządzanie

Statek państwowy/rządowy powinien być zarządzany przez niezależne utworzone KONSORCJUM fachowców umiających liczyć koszty, mających doświadczenie i kontakty zagraniczne. Konsorcjum zbiera zamówienia od instytutów polskich i zagranicznych na wykonanie określonych usług i zbiera pieniądze. Część podstawowa powinna być zagwarantowana tak jak gwarantuje się istnienie instytutów naukowych przez MNiSW. Statek powinien pracować w morzu a nie stać w porcie. Rejs do Antarktyki trwa 100 dni, do Arktyki 30 dni. 150 dni są na inne badania np. na Bałtyku. 50 dni remonty przeglądy etc. To nie powinien być statek PAN a statek państwowy. Konsorcjum zarządzające nim musi mieć radę naukową z przedstawicieli PAN, MNiSW, MON etc. To nie może być jednostka należąca do jednego instytutu - tego dowodzi praktyka i nasze starania i spory (Wydziału II od 1975 roku). Polska Akademia Nauk powinna być **inicjatorem** tego przedsięwzięcia z myślą „ Foresight „ S.Rakusa-Suszczewski

Polar Pioneer
fot. T. Janecki

Reforma nauki w Sejmie RP:

Fot. <http://www.sejm.gov.pl/>

Rządowy projekt ustawy o Polskiej Akademii Nauk (druk nr 1587
wpłynął 07-01-2009)

<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1587.htm>

Rządowy projekt ustawy o zasadach finansowania nauki (druk nr 1637
wpłynął 07-01-2009)

<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1637.htm>

Rządowy projekt ustawy o Narodowym Centrum Nauki (druk nr 1588
wpłynął 07-01-2009)

<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1588.htm>

Rządowy projekt ustawy o instytutach badawczych (druk nr 1629
wpłynął 07-01-2009)

<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1629.htm>

Rządowy projekt ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (druk nr 1636
wpłynął 07-01-2009)

<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1636.htm>

Opracowano na podstawie strony:

<http://www.sejm.gov.pl/>
(przebieg procesu legislacyjnego w sejmie/ przegląd wszystkich projektów ustaw). JG

Nagroda Prezesa PAN za działalność naukowo-organizacyjną w 2008 r.

Nagrodę naukowo-organizacyjną za rok 2008 za odkrycie pierwszych w Polsce szczątków dinozaura drapieżnego i gada ssakokształtnego otrzymali: prof. dr Jerzy Dzik, członek korespondent PAN i dr Tomasz Sulej z Instytutu Paleobiologii PAN oraz mgr Grzegorz Niedźwiedzki z Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Nagroda została wręczona laureatom w dniu 20 stycznia 2009 roku podczas posiedzenia Prezydium PAN. (JG)

Więcej informacji na stronie:
<http://www.aktualnosci.pan.pl/>

Nagroda Fundacji im. Tomasza Jakuba Michalskiego

Fundacja im. Tomasza Jakuba Michalskiego ogłasza konkurs na nagrodę za wybitne osiągnięcia naukowe przyczyniające się do zwalczania chorób nowotworowych

Więcej informacji na stronie
<http://www.fundacjatjm.pl>

Wizyta profesora Hilarego Koprowskiego w Warszawie

Marek Niemiałtowski

W dniach 28-29 listopada 2008 r. w Auli Kryształowej SGGW w Warszawie odbyła się konferencja naukowa pt. „Szczepionki: postępy w biotechnologii roślin i mikroorganizmów, odporności antyzakaźnej i terapii antynowotworowej” w 50-lecie zaszczepienia dzieci w Polsce doustną szczepionką Profesora Hilarego Koprowskiego. Gościem honorowym konferencji był prof. Hilary Koprowski.

Fot. M. Niemiałtowski

Konferencja ta była połączona z uroczystością wręczenia Obywatelowi Honorowemu m.st. Warszawy Profesorowi Hilaremu Koprowskiemu doktoratu honoris causa SGGW – patronat nad konferencją objęli Prezes PAN prof. dr hab. Michał Kleiber i JM Rektor SGGW prof. dr hab. Alojzy Szymański, a do uczestników uroczystości list okazjonalny skierował Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Lech Kaczyński, który przyjął ponadto na audyencji w Pałacu Prezydenckim Profesora Hilarego Koprowskiego wraz z małżonką Profesor Ireną Koprowską oraz gronem osób towarzyszących.

Fot. M. Niemiałtowski

W uroczystościach, w tym w konferencji, wzięli udział liczni uczestnicy polscy oraz uczestnicy zagraniczni z USA i Ukrainy. Reprezentowane były różne ośrodki akademickie i naukowe, w tym PAN, SGGW i inne szkoły wyższe oraz instytuty resortowe (np. Państwowy Instytut Weterynaryjny-Państwowy Instytut Badawczy). W sumie w uroczystościach wzięło udział około 300 - 400 osób, w tym wielu młodych pracowników nauki, doktorantów i studentów.

Pod względem merytorycznym konferencja została podzielona na 5 sesji, to jest:

Sesję I poświęconą życiorysowi naukowemu Profesora Hilarego Koprowskiego (w ramach tej sesji wygłoszono 4 referaty, a ponadto Profesor H. Koprowski wygłosił wykład plenarny nt. „Zielona rewolucja w szczepieniach”); Sesję II nt. „Szczepionki: postępy w biotechnologii roślin” z 4-ma referatami; Sesję III nt. „Szczepionki: postępy w odporności antyzakaźnej i biotechnologii mikroorganizmów” z 8-ma referatami; Sesję IV nt. „Szczepionki: postępy w terapii antynowotworowej” z 4 referatami; Sesję V plakatową z 52 plakatami.

Na zakończenie sesji plakatowej wręczono nagrodę i dwa wyróżnienia za najlepsze plakaty prezentowane podczas tej konferencji; nagrodę książkową uzyskał plakat przygotowany przez zespół prof. Sergiusza Markowicza z Centrum Onkologii im. M.Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

Fot. M. Niemiałtowski

Zakład Biologii Antarktyki PAN – Stacja im. Henryka Arctowskiego

7 stycznia 2009 - Stację "Arctowski" odwiedził Książę Monako Albert II. Chilijski śmigłowiec wylądował na "Arctowskim" o godz. 10:15 a odleciał 10:46. Księżciu Monako towarzyszył jego sekretarz, dyrektor Chilijskiego Instytutu Antarktycznego, kamerzysta i dwaj piloci. Szacownego Gościa przyjął kierownik naukowy stacji doc. dr hab. Marek Zdanowski. Rozmowa dotyczyła różnych spraw związanych z działalnością stacji od czasów jej założenia, ale w szczególności Gość był zainteresowany obecną działalnością naukową stacji oraz polskim zaangażowaniem w projekty IV Międzynarodowego Roku Polarnego. Sekretarz poprosił na koniec o przesłanie e-mailem informacji o Stacji celem wykorzystania w sprawozdaniu z wizyty. Książę Albert dokonał wpisu w księdze pamiątkowej Stacji oraz przekazał piękny proporzeczek, medal oraz kopertę ze znaczkami. (TJ)

Doc. dr hab. Marek Zdanowski i Książę Monako Albert II.
Fot. Archiwum ZBA PAN

Patenty i zgłoszenia patentowe placówek naukowych PAN

Na stronie internetowej PAN w Portalu Wiedzy, w części dotyczącej badań naukowych w PAN znajduje się informacja o patentach i zgłoszeniach patentowych placówek naukowych PAN w latach 1998 – 2008. Znajdują się tam informacje na temat patentów i zgłoszeń patentowych będące w mocy na terenie RP z placówek Wydziału II Nauk Biologicznych PAN: Instytut Biochemii i Biofizyki PAN – 33 patenty i zgłoszenia patentowe, Instytut Chemii Bioorganicznej PAN – 13 patentów i zgłoszeń patentowych, Instytut Parazytologii im. Witolda Stefańskiego PAN – 1 zgłoszenie patentowe. (JG) Więcej informacji na stronie: <http://www.portalwiedzy.pan.pl/>

Placówki Wydziału Nauk Biologicznych Polskiej Akademii Nauk - terminy sesji sprawozdawczych za 2008 rok

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN – 27 lutego 2009 r.
Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN – od 9 do 12 lutego 2009 r.
Instytut Chemii Bioorganicznej PAN – od 10 do 11 lutego 2009 r.
Instytut Dendrologii PAN – 16 grudnia 2008 r.
Instytut Paleobiologii im. Romana Kozłowskiego PAN – 23 marca 2009 r.
Instytut Parazytologii PAN – 10 marca 2009 r.
Muzeum i Instytut Zoologii PAN – 4 marca 2009 r.
Zakład Antropologii PAN – 16 stycznia 2009 r.
Zakład Badań Ssaków PAN – połączona z Radą Naukową - marzec 2009

Dofinansowanie wymiany bezdewizowej w 2009 roku

Zgodnie z informacją przekazaną do placówek w e-mailu z dnia 14 stycznia br. wzorem lat ubiegłych Wydział będzie starał się w miarę możliwości dofinansować koszty podróży naukowców wyjeżdżających w ramach wymiany bezdewizowej. Wnioski o dofinansowanie takich wyjazdów prosimy składać do Wydziału, w terminie do 1 października 2009 (wraz ze sprawozdaniem naukowym i informacją o kosztach podróży). Tak jak w poprzednich latach decyzja w sprawie refundacji poniesionych kosztów zostanie podjęta na początku października br.

Instytut Dendrologii PAN

Na zaproszenie Ambasady RP w Waszyngtonie w dniu 5 lutego 2009 r. wykład inauguracyjny European Science Series organizowaną przez Ambasadę RP we współpracy z Delegation of the European Commission EURAXESS Links, USA wygłosił prof. Jacek Oleksyn z Instytutu Dendrologii PAN. Więcej informacji na ten temat na stronie Ambasady RP w Waszyngtonie. (JO) <http://www.washington.polemb.net/index>

Muzeum i Instytut Zoologii PAN

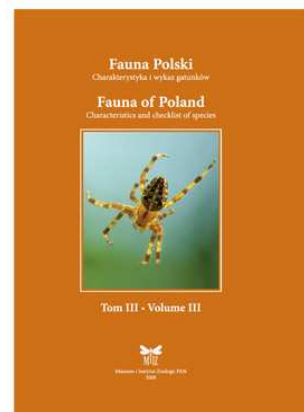
informuje o nowym tomie

"Fauna Polski - charakterystyka i wykaz gatunków" tom III

Tom ten obejmuje:
Arthropoda pro parte (Chelicerata, Crustacea, Myriapoda), Acantocephala, Bryozoa, Cnidaria, Entoprocta, Gastrotricha, Mollusca, Nematoda, Nematomorpha, Nemertea, Platyhelminthes, Porifera, Rotifera, Tardigrada.

Książka liczy prawie 650 stron, ma twardą oprawę, format nieco mniejszy niż A4, koszt 66 PLN + koszty przesyłki. (WB)

Więcej na ten temat można dowiedzieć się pod linkiem: http://www.miiiz.waw.pl/miiz/index.php?option=com_content&task=view&id=71&Item

Rok Darwina 2009

Darwinowskie sympozja organizowane w 2009 roku pod patronatem Międzynarodowej Unii Nauk Biologicznych (IUBS) oraz UNESCO:

Biological Education
Christchurch, New Zealand -
February 12-16, 2009
(Convenors: John Jungck,
USA & Peter Lockhart, New
Zealand)

Basic Issues in Evolution
Venice, Italy - May 1-5, 2009
(Convenor: Giorgio Bernardi,
Italy)

Long-Term Biological Change
Beijing, China – July 11-16,
2009
(Convenor: Zhang Zhibin,
China)

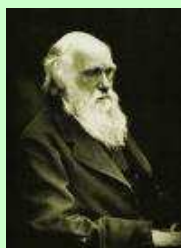
150 years of Darwin's
Evolutionary Theory: a South
American celebration
Punta del Este, Maldonado,
Uruguay – September 4-6,
2009 (Convenors: Fernando
Alvarez-Valin, Enrique Lessa,
Hector Romero, Uruguay)

Marine Genomics
Okinawa, Japan – October,
2009 (Convenors: Takashi
Gojobori & Nori Satoh, Japan)

Biodiversity & Biological
Resources
San José, Costa Rica –
October, 2009
(Convenor: Gabriel Macaya,
Costa Rica)

Human Evolution
Cape Town, South Africa –
10-12 October, 2009
(Convenors: John Buckeridge,
Australia & Lorna Holtman,
South Africa)

Więcej informacji:
Prof. Giorgio Bernardi:
bernardi@szn.it
Strona IUBS:
<http://www.iubs.org>

Fot. [faculty.frostburg.edu](http://www.frostburg.edu)

Komitet Biologii Ewolucyjnej i Teoretycznej PAN

Czterdzieste siódme Warsztaty Biologii Ewolucyjnej odbędą się 14 marca 2009, wstępny program dostępny jest na stronie Komitetu Biologii Ewolucyjnej i Teoretycznej PAN

<http://www.kbet.pan.pl/>

Na tej samej stronie umieszczone będą aktualności związane z Rokiem Karola Darwina. Z tej okazji 16 maja odbędą się między innymi specjalne Warsztaty Biologii Ewolucyjnej z udziałem Francisco Ayali i innych wybitnych biologów ewolucyjnych. Program wkrótce. (JR)

Warsztaty Biologii Ewolucyjnej

www: <http://www.eko.uj.edu.pl/wbe/>

email: wbe@eko.uj.edu.pl

Komitet Mikrobiologii PAN

W 2007 r. odbyła się w SGGW druga polsko-ukraińska konferencja poświęcona pamięci słynnego riketsjologa prof. dr. Rudolfa Stefana Weigla. W tym roku mikrobiolodzy ukraińscy organizują trzecią konferencję Weigłowską w Odessie w dniach 15-16 września 2009. Opłata rejestracyjna wynosi 100 Euro. Do Odessy można dostać się pociągiem lub samolotem. Być może dla około 20 uczestników zaistnieje możliwość wyjazdu do Odessy autokarem SGGW w dniach od 12 - 20 września b.r. na trasie W-wa - Lwów - Kamieniec Podolski - Odessa - Warszawa. Więcej informacji: prof. dr hab. Marek Niemiałtowski e-mail: marek_niemialtowski@sggw.pl

Komitet Ochrony Przyrody PAN

W dniu 1 lutego 2009 roku Komitet Ochrony Przyrody PAN sformułował stanowisko w sprawie zapisów dotyczących ochrony przyrody w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie.

(druk sejmowy nr 1073 wpłynął 03-10-2008)

Więcej na stronie Sejmu RP:

<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1073.htm>

Stanowisko zostało przesłane do:

1. Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
2. Senackiej Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska,
3. Ministra Środowiska,
4. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
5. Prezesa Polskiej Akademii Nauk.

Wyjęte ze stanowiska:

“...Komitet Ochrony Przyrody PAN zaniepokojony jest niektórymi zapisami i rozwiązaniami w projekcie przedmiotowej ustawy zwanej „kompetencyjną w województwie”. Uważamy za całkowicie błędne przekazanie w wyłączną gestię Samorządów decyzji odnośnie wszystkich form ochrony przyrody i całkowite pozbawienie administracji państwowej wpływu na ich kształt. Dotyczy to w szczególności decyzji odnoszących się do parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i pomników przyrody. Oddanie w wyłączną gestię Samorządów powyższych form ochrony przyrody może spowodować w niektórych atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo regionach naszego kraju nieodwracalne zniszczenia ojczystej przyrody i krajobrazu...”

“...Komitet Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk proponuje następujące rozwiązania i uzupełnienia w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie:

1. Parki krajobrazowe należy pozostawić w strukturach administracji państwowej (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska). Powoływanie Dyrektora parku krajobrazowego powinno należeć do kompetencji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w ramach aktu prawa miejscowego.
2. Obszar chronionego krajobrazu może być wyznaczony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska albo niezależnie przez sejmik województwa jeśli ten pierwszy tego nie zrobił (zasada subsydiarności).
3. Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego powinno następować w drodze aktu prawa miejscowego wydawanego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska albo w drodze uchwały rady gminy (zasada subsydiarności...).” (AN)

**Nagroda Wydziału za publikację w Science
2007 Oct 5;318(5847):92-4.
Jarosław Stolarski**

Przez ponad 100 lat powszechnie uważano, że koralowce sześciopromienne (Scleractinia) budują swój szkielet z tylko jednej odmiany węglanu wapnia - nietrwałego aragonitu. Artykuł pt. „A Cretaceous scleractinian coral with a calcitic skeleton”, który ukazał się na łamach prestiżowego tygodnika Science [Science 318 (5847): 92-94] kwestionuje to przekonanie. W pracy przedstawiono szereg argumentów za tym, że w okresie kredowym (ok. 70 milionów lat temu) niektóre koralowce z rodzaju *Coelosmilia* tworzyły szkielet zbudowany z kalcytu, który jest trwałą odmianą węglanu wapnia. Pierwotny charakter szkieletu tych koralów potwierdzają jego cechy strukturalne i geochemiczne. Przypomina to hipotetyczną sytuację gdyby odkryto rekina mającego zwykłe kości zamiast szkieletu zbudowanego z chrząstki. W pracy wysunięto hipotezę, że impulsem do wytworzenia szkieletu o odmiennej mineralogii był inny skład geochemiczny wód mórz kredowych (niskie stężenie jonów magnezu). Eksperymenty prowadzone w latach 80. i 90. ubiegłego stulecia nad strącaniem w wodzie morskiej węglanu wapnia pokazały, że jeśli stosunek molowy jonów Mg/Ca w wodzie morskiej spada poniżej krytycznego poziomu 2, wówczas z roztworu wytraca się kalcyt, jeśli zaś stosunek ten zdecydowanie przekracza 2, wówczas powstaje aragonit. Okazuje się, że stosunek jonów Mg/Ca w wodzie morskiej zmieniał się w czasie geologicznym. Wydaje się, że główną przyczyną tych zmian była zróżnicowana w czasie aktywność ryftów oceanicznych, czyli stref powstawania skorupy oceanicznej. Ich wzmożona aktywność w kredzie (otwieranie Oceanu Atlantyckiego) zwiększała produkcję wód hydrotermalnych bogatych w jony wapnia. Natomiast tworzone w tym samym czasie bazalty (skorupa oceaniczna) przekształcały się w skały typu amfibolitów w procesie, który wiąże duże ilości jonów magnezu. Konsekwencją tych procesów zachodzących w skali tysięcy/milionów lat w skali globalnej było zmniejszenie się stosunku Mg/Ca w oceanie.

Również badania eksperymentalne pokazały, że niektóre organizmy tworzące szkielety z węglanu wapnia mogą częściowo

lub zupełnie zmieniać jego mineralogię, o ile są w stanie przetrwać radykalne zmiany geochemizmu wody. W okresie kredowym kiedy stosunek Mg/Ca w morzu był najniższy w historii (poniżej 2) wśród organizmów tworzących struktury typu rafowego dominują tworzące szkielet kalcytowy małże (rudysty), natomiast aragonitowe koralowce odsunięte są jakby w cień. Ale, jak pokazuje odkrycie opublikowane w Science, pewna grupa koralowców była w stanie "akomodować" swą fizjologię do zmienionych warunków geochemicznych i zaczęła wytwarzać szkielety kalcytowe. W tym miejscu warto pozwolić na głębszą refleksję dotyczącą znaczenia tego odkrycia. Pokazuje ono jak istotną sprawą jest zachowanie globalnej różnorodności gatunkowej organizmów. Gdy różnorodność jest duża, niemal zawsze znajdują się przedstawiciele organizmów, którzy będą w stanie przetrwać lub wręcz przystosować się do zmieniających się warunków środowiska. Zmniejszenie tej różnorodności - dziś częsty efekt działań człowieka - zmniejsza ilość organizmów, które noszą w sobie ukryty skarb "nietypowych" przystosowań i naraża powiązane z sobą grupy na wymarcie przy niewielkiej nawet zmianie środowiska.

Koralowce z rodzaju *Coelosmilia* o pierwotnie kalcytowym szkielecie. Osady późnej kredy (ok. 70 milionów lat temu) okolic Lublina. Fot. J. Stolarski

Pomysłodawcą i głównym autorem artykułu jest doc. Jarosław Stolarski z Instytutu Paleobiologii PAN, w skład kierowanego przez niego interdyscyplinarnego zespołu badawczego weszli: geochemik prof. Anders Meibom z Muzeum Historii Naturalnej w Paryżu, fizyk dr hab. Radosław Przeniosło z Wydziału Fizyki UW, oraz chemik dr Maciej Mazur z Wydziału Chemii UW. W trakcie pracy posłużono się najnowszymi narzędziami badawczymi, m.in. mikrosondą NanoSIMS w Muzeum Historii Naturalnej w Paryżu, linią badawczą ID31 w synchrotronie ESRF w Grenoble we Francji, konfokalnym mikroskopem fluorescencyjnym w Muzeum Historii Naturalnej w Londynie, mikroskopem sił atomowych na Wydziale Chemii, oraz mikroskopem do katodoluminescencji w Państwowym Instytucie Geologicznym.
Więcej informacji: doc. dr hab. Jarosław Stolarski
e-mail: stolacy@twarda.pan.pl

**Muzeum Ewolucji
Instytutu Paleobiologii
PAN**

zaprasza na wystawę pt.

**„Kto mi dał nogi?
Podbój ładu przez
kręgowce”**

Dnia 24 listopada 2009 w Muzeum Ewolucji Instytutu Paleobiologii PAN planowany jest wykład profesor Jennifer A. Clack (Cambridge) na temat wyjścia kręgowców na ląd oraz otwarcie wystawy "Kto mi dał nogi? Podbój ładu przez kręgowce". **Okazją do tego wydarzenia będzie 150 rocznica ukazania się dzieła Darwina "O powstawaniu gatunków...."**. Na wystawie zostaną m.in. zaprezentowane modele pierwszych czworonogów lądowych z okresu dewońskiego. (MM)

Model ichtiostegi we wstępnej fazie realizacji w pracowni Stylostudio w Gliwicach. fot. D. Stolarczyk

Wystawa została zorganizowana pod patronatem Komitetu Zoologii PAN
Więcej informacji:
Doc. dr hab. Marcin Machalski
e-mail: mach@twarda.pan.pl
<http://www.paleo.pan.pl>

Terminy 2009

Zgromadzenie Ogólne PAN:

- 21 maja 2009 roku
- 10 grudnia 2009 roku

Prezydium PAN:

10 lutego 2009
10 marca 2009
7 kwietnia 2009
12 maja 2009
16 czerwca 2009
8 września 2009
13 października 2009
3 listopada 2009
1 grudnia 2009

Sesje plenarne Wydziału Nauk Biologicznych PAN:

Wiosenna – 20 kwietnia
2009 roku – w Oddziale
Polskiej Akademii Nauk
w Łodzi – połączona
z konferencją dedykowaną
pani prof. dr hab. Marii
Joannie Olszewskiej –
„Wyzwania współczesnej
biologii komórki –
genetyka molekularna,
biologia systemów,
bioinformatyka”.

Jesienna – 25 listopada
2009 roku – w Warszawie.
(JG)

Fot. E. Klimczak

Wkrótce... lub nieco później

**Konferencja; „Wyzwania współczesnej
biologii komórki – genetyka
molekularna, biologia systemów,
bioinformatyka”.** Konferencja
dedykowana jest pani prof. dr hab. Marii
Joannie Olszewskiej, członkowi
rzeczywistemu PAN, w uznaniu dla Jej
osiągnięć naukowych, dydaktycznych
i organizacyjnych.

Miejsce: Łódź

Czas: 20 – 21 kwietnia 2009 r.

Informacje: sekretariat@biol.uni.lodz.pl

**XI Międzynarodowe Sympozjum
„Stawonogi pasożytnicze, alergogenne
i jadowite- znaczenie medyczne
i sanitarne”**

Miejsce: Kazimierz Dolny

Czas: 1 – 3 czerwca 2009 r.

Informacje: Komitet Zoologii PAN

e-mail: halupka@biol.uni.wroc.pl

**Konferencja „Cytometria w
diagnostyce lekarskiej”**

Miejsce: Poznań

Czas: 4 – 5 czerwca 2009 r.

Informacje: Komitet Cytobiologii PAN

e-mail: e.wyroba@nencki.gov.pl

Konferencja: Interakcje
międzygatunkowe na różnych poziomach
organizacji: osobnik – populacja –
biocenoza (Rośliny naczyniowe a „bracia
mniejsi”)

Miejsce: Krasnobród

Czas: 23 – 26 czerwca 2009 r.

Informacje: Komitet Ekologii PAN

e-mail: biohm@univ.gda

Szósta Międzynarodowa Konferencja:

„Inhibitory kinaz białkowych”

Miejsce: Warszawa

Czas: 27 czerwca – 1 lipca 2009 r.

Informacje: Instytut Biochemii

i Biofizyki PAN <http://www.ibb.waw.pl/>

**Szkoła młodych naukowców:
Molekularna biotechnologia roślin**

Miejsce: Gdańsk

Czas: 5 – 12 lipca 2009 r.

Informacje: Prof. Ewa Łojkowska,

Międzyuczelniany Wydział

Biotechnologii UG i AM w Gdańsku

<http://www.biotech.ug.gda.pl/>

Wydział II Nauk Biologicznych PAN

tel. (48 22) 620 33 64, 656 60 73

tel/fax: (48 22) 656 71 56

e-mail: Wydzial2@pan.pl

Pałac Kultury i Nauki, pok. 2111

Skrytka pocztowa 24

00-901 Warszawa

Przewodniczący Wydziału:

czł. rzecz. PAN prof. dr hab. Andrzej B. Legocki

tel. (+48 22) 620 33 64, 656 60 73, pok. 2111

e-mail: Andrzej.Legocki@pan.pl

Zastępcy Przewodniczącego:

prof. dr hab. Wiesław Bogdanowicz

tel. (+48 22) 620 33 75, 656 60 70, pok. 2114

e-mail: Wieslaw.Bogdanowicz@pan.pl

prof. dr hab. Adam Szewczyk

tel. (+48 22) 620 33 75, 656 60 70, pok. 2114

e-mail: Adam.Szewczyk@pan.pl

Obsługa administracyjna Wydziału:

Joanna Gaczyńska

tel. (+48 22) 656 60 74, pok. 2113

e-mail: Joanna.Gaczynska@pan.pl

Ewa Klimczak

tel. (+48 22) 656 60 74,

(+48 22) tel./fax 656 71 56,

pok. 2113

e-mail: Ewa.Klimczak@pan.pl

Bogusława Rzeczkowska

tel. (+48 22) 656 60 73, 620 33 64, 620 33 75,

656 60 70, pok. 2112

e-mail: Boguslawa.Rzeczkowska@pan.pl

LINK MIESIĄCA:

<http://nencki.socjum.pl>

Serwis społecznościowy

Instytutu Nenckiego PAN

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do
przesyłania materiałów do następnego numeru
Biuletynu w terminie **do 30 kwietnia 2009 roku**
na adres e-mail: Joanna.Gaczynska@pan.pl

Nakład: 450 egz.